

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINIČAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Osijek, studeni 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I KRITERIJI REVIZIJE	5
ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA	6
Grad Kutjevo	8
Grad Lipik	11
Grad Pakrac	13
Grad Pleternica	16
Grad Požega	18
Općina Brestovac	21
Općina Čaglin	24
Općina Jakšić	27
Općina Kaptol	29
Općina Velika	32
OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA	35
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	37

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/13-15/19

URBROJ: 613-16-13-45

Osijek, 27. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. travnja do 27. studenoga 2013.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne samouprave Požeško-slavonske županije (pet gradova i pet općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13).

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Nerazvrstane ceste su, prema odredbama članaka 2. i 98. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13 i 54/13), ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice: ceste koje su na području gradova s više od 35 tisuća stanovnika te gradova koji su sjedišta županija, a koje su posebnom odlukom bile razvrstane u javne ceste, ceste koje povezuju naselja, ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina i druge ceste na područjima naselja i gradova.

Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je donesena na temelju članka 98. Zakona o cestama, određene su razvrstane ceste u 25 gradova koje postaju nerazvrstane ceste u ukupnoj duljini 2 801,1 km. Spomenutom Odlukom, na području Požeško-slavonske županije su određene ceste na području grada Požege duljine 66,65 km koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, te postaju nerazvrstane ceste.

Pravni status nerazvrstanih cesta je uređen odredbom članka 101. Zakona o cestama, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i ne može se otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja građevina u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Odredbom članka 102. spomenutog Zakona, uređeno je pitanje pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige za ceste koje se grade od stupanja na snagu ovog Zakona, te je utvrđeno da nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine u skladu s posebnim propisom i upisuje se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Odredbama članaka 131., 132. i 133. Zakona o cestama, uređeno je pitanje reguliranja pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige i za nerazvrstane ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog Zakona. Navedenim odredbama utvrđene su i obveze jedinica lokalne samouprave u vezi nerazvrstanih cesta koje nisu evidentirane u katastru ili u katastru nije evidentirano stvarno stanje, da pribave i dostave nadležnom tijelu za katastar odgovarajuće geodetske elaborate kojima je snimljeno izvedeno stanje, kako bi tijelo nadležno za katastar po službenoj dužnosti podnijelo prijavu za upis nerazvrstane ceste u zemljišne knjige nadležnom zemljišnoknjižnom sudu.

Upravljanje nerazvrstanim cestama je uređeno odredbom članka 107. Zakona o cestama, prema kojoj se upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo. Spomenutom odredbom je utvrđena i mogućnost da jedinica lokalne samouprave osnuje trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja navedenih poslova, a utvrđena je i obveza jedinica lokalne samouprave u vezi vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Prema odredbi stavka 4. navedenog članka, sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.) nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Prema odredbama članaka 101. i 107. Zakona o cestama, nerazvrstane ceste su imovina jedinica lokalne samouprave, te su ih jedinice lokalne samouprave obvezne evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama članaka 5., 7., 8., 18. i 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), kojima je propisano iskazivanje imovine u knjigovodstvu proračuna, poslovne knjige proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Financiranje nerazvrstanih cesta je uređeno odredbom članka 108. Zakona o cestama, prema kojoj se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora. Za jedinice lokalne samouprave u kojima su prema odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, određene javne ceste postale nerazvrstane ceste, utvrđeni su i dodatni izvori financiranja, odnosno iz dijela godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i cestovnih vozila te iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta sadržanoj u trošarini na motorne benzine.

Prema odredbi članka 109. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad izvođenjem tih radova. Redovito održavanje cesta, prema odredbi članka 2. Zakona o cestama, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima, a izvanredno održavanje su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata, te povećanja sigurnosti prometa.

Održavanje nerazvrstanih cesta se prema odredbi članka 107. Zakona o cestama obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo.

Komunalne djelatnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave, između ostalih i održavanje nerazvrstanih cesta, prema odredbama članaka 4. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), mogu obavljati trgovačka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Prema odredbi članka 15. točke 5. navedenog Zakona, ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Prema odredbama članaka 22. i 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, održavanje nerazvrstanih cesta se, uz druge komunalne djelatnosti (odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja i krematorija, te javnu rasvjetu), financira iz komunalne naknade, u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture, koji donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja. Programom se obvezno utvrđuje opis i opseg poslova s procjenom pojedinih troškova za pojedine komunalne djelatnosti i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvješće o izvršenju navedenog programa se podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do konca ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Financijskom revizijom jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije, koju je Državni ured za reviziju obavio za 2011. i ranije godine, utvrđeno je da:

- programi održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrže propisane elemente,
- poslovi održavanja se ugovaraju putem narudžbenica, izravnim ugovaranjem, bez provođenja propisanih postupaka odabira izvoditelja,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije nerazvrstanih cesta.

Predmet revizije su aktivnosti jedinica lokalne samouprave vezane uz održavanje nerazvrstanih cesta i izvori iz kojih se financira održavanje nerazvrstanih cesta.

U svrhu ocjene učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti organizaciju i kontrolu održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti cjelovitost programa održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni u skladu s propisima,
- ocijeniti provedbu programa održavanja nerazvrstanih cesta, te
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta jedinica lokalne samouprave.

METODE I KRITERIJI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- analizirana su izvješća o obavljenim financijskim revizijama jedinica lokalne samouprave,
- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi, koji reguliraju održavanje nerazvrstanih cesta, interni akti, te stručni članci,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- analizirani su upitnici i provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama, te su pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Za ocjenu učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li jedinica lokalne samouprave donijela akt kojim je uredila održavanje nerazvrstanih cesta?
- Je li ustrojena baza podataka o nerazvrstanim cestama i vode li se odgovarajuće evidencije?
- Je li donesen program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta)?
- Jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni izvoditelju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu?
- Je li ustrojen sustav kontrola održavanja nerazvrstanih cesta?

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA

Na području jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije ima ukupno 1 921,825 km nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave, te prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave, te u odnosu na broj stanovnika na području Požeško-slavonske županije.

Tablica broj 1

Površina, broj stanovnika, duljina nerazvrstanih cesta, te prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Požeško-slavonske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina (u km ²)	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u m)	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta (u m/km ²)	Duljina nerazvrstanih cesta (u m/stanovniku)
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
1.	Grad Kutjevo	173,61	6 168	94 018	541,55	15
2.	Grad Lipik	208,63	6 175	79 917	383,06	13
3.	Grad Pakrac	358,00	8 482	957 000	2 673,18	113
4.	Grad Pleternica	198,13	11 286	130 000	656,13	11
5.	Grad Požega	133,91	26 403	177 337	1 324,30	7
6.	Općina Brestovac	279,53	3 752	53 000	189,60	14
7.	Općina Čaglin	179,00	2 691	48 210	269,33	18
8.	Općina Jakšić	43,70	4 020	105 250	2 408,47	26
9.	Općina Kaptol	90,00	3 449	227 293	2 525,48	66
10.	Općina Velika	154,00	5 605	49 800	323,38	9
UKUPNO		1 818,51	78 031	1 921 825	1 056,81	23

Prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta na području Požeško-slavonske županije iznosi 1 056,81 m/km² površine. Prosječna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 23 m/stanovniku.

U tablici u nastavku se daju rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima, te prosječno ostvareni rashodi po kilometru ceste u jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije.

Tablica broj 2

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po kilometru ceste u jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2012. (u kn)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. (u kn)	Udjel rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnim rashodima i izdacima u 2012. (u %)	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u km)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta po km ceste (u kn/km)
1	2	3	4	5 (4/3)	6	7 (4/6)
1.	Grad Kutjevo	7.926.669,00	118.918,00	1,5	94,018	1.265,00
2.	Grad Lipik	19.486.626,00	288.656,00	1,5	79,917	3.612,00
3.	Grad Pakrac	19.268.637,00	1.382.612,00	7,2	957,000	1.445,00
4.	Grad Pleternica	27.810.361,00	71.752,00	0,3	130,000	552,00
5.	Grad Požega	66.842.428,00	2.769.211,00	4,1	177,337	15.615,00
6.	Općina Brestovac	4.865.053,00	379.996,00	7,8	53,000	7.170,00
7.	Općina Čaglin	4.636.971,00	753.204,00	16,2	48,210	15.623,00
8.	Općina Jakšić	3.428.285,00	199.706,00	5,8	105,250	1.897,00
9.	Općina Kaptol	4.240.659,00	110.435,00	2,6	227,293	486,00
10.	Općina Velika	10.190.927,00	227.127,00	2,2	49,800	4.561,00
UKUPNO		168.696.616,00	6.301.617,00	3,7	1 921,825	3.279,00

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012., su ostvareni u iznosu 6.301.617,00 kn i čine 3,7% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Prosječno ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području Požeško-slavonske županije iznose 3.279,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Grad Kutjevo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Kutjevo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada je 173,61 km², a obuhvaća 17 naselja sa 6 168 stanovnika. Na koncu 2012., u gradu Kutjevo je bilo osam zaposlenika, od čega su tri zaposlenika u vlastitom pogonu.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Kutjevo je 94,018 km (bez putova), što čini 541,55 m/km². Od ukupno iskazanih 94,018 km nerazvrstanih cesta asfaltirano je 37,400 km, makadamskih cesta je 15,902 km, a zemljanih cesta 40,716 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 7.926.669,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 118.918,00 kn ili 1,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.265,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada obavlja jedinstveni upravni odjel grada.

Nalaz i preporuke

Grad Kutjevo je u svibnju 2012. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, te izmjene Odluke u prosincu 2012., kojom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita i financiranje nerazvrstanih cesta na području grada, te poslovi nadzora nad tim cestama. Prema navedenoj Odluci, nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a nije razvrstana kao javna cesta u smislu posebnog propisa. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području grada je ustrojena, a sadrži podatke o nazivu ulice, nazivu katastarske općine, broju katastarske čestice i duljini ceste.

Grad Kutjevo je u prosincu 2012. donio Odluku o uknjižbi prava vlasništva na nerazvrstanim cestama, prema kojoj se nerazvrstane ceste na području grada upisuju u zemljišnim knjigama kao vlasništvo grada Kutjevo, kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada Kutjevo-nerazvrstana cesta. Prema podacima iz zemljišnoknjižnog izvotka, dio nerazvrstanih cesta je u zemljišne knjige upisan kao putovi, ulice i ceste-grad Kutjevo-javno dobro u općoj uporabi, a dio kao društveno vlasništvo u općoj upotrebi.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama grad Kutjevo je evidentirao vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 13.800.640,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja grada Kutjevo kao jedinice lokalne samouprave) i tijekom 2012. Ova ulaganja su evidentirana i u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji po pojedinim cestama. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Grad Kutjevo je u prosincu 1998. donio Odluku o osnivanju vlastitog pogona. Odlukom je utvrđeno da vlastiti pogon obavlja poslove održavanja čistoće, odlaganja komunalnog otpada, održavanja javnih površina, nerazvrstanih cesta, tržnica na malo, te održavanja groblja (upravljanje grobljem).

Grad Kutjevo je u lipnju 2008. donio Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom se određuju koje djelatnosti od lokalnog značenja se smatraju komunalnim djelatnostima, uvjeti, mjerila, te način obavljanja komunalnih djelatnosti, određuju se komunalne djelatnosti za davanje koncesije kao i komunalne djelatnosti koje se povjeravaju pisanim ugovorom, te druga značajna pitanja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Odlukom je utvrđeno da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjeravaju na temelju pisanog ugovora. Odlukom je utvrđeno da se postupak povjeravanja obavljanja komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi prikupljanjem ponuda ako je planirana godišnja vrijednost radova do 300.000,00 kn, odnosno javnim natječajem ako je planirana godišnja vrijednost radova veća od 300.000,00 kn. Nakon provedenih postupaka prikupljanja ponuda, zaključena su dva ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, za izvođenje radova na održavanju poljskih i nerazvrstanih cesta i radova za čišćenje snijega s nerazvrstanih cesta, na četiri godine. Ugovorom za obavljanje radova na održavanju poljskih putova i nerazvrstanih cesta, ugovoren je rad radnog stroja (gredera) na ravnanju poljskih putova i nerazvrstanih cesta prije nasipanja kamenim materijalom i malčiranje trave i ostalog zelenog raslinja, jedinične cijene, te opseg poslova prema Programu održavanja komunalne infrastrukture. Ugovorom za obavljanje radova na čišćenju snijega ugovoreno je uklanjanje snijega s nerazvrstanih cesta u razdoblju od 15. studenoga do 15. ožujka, jedinične cijene sati rada strojeva, te soli i agregata za posipanje.

Programom održavanja komunalne infrastrukture u 2012. rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su planirani u iznosu 600.000,00 kn (sanacija oštećenih cesta, zimska služba, čišćenje i malčiranje raslinja uz cestu). Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama. Gradsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem u 2012. nisu ostvareni rashodi za tekuće i investicijsko održavanje cesta, odnosno nisu obavljani radovi na održavanju nerazvrstanih cesta.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni za 2012. u ukupnom iznosu 118.918,00 kn, a odnose se na rashode za održavanje makadamskih cesta 111.676,00 kn i za rad zimske službe u iznosu 7.242,00 kn. Radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obavljani na temelju zaključenih ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta, a financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade.

Osim navedenih radova, radove na održavanju nerazvrstanih cesta obavljao je i vlastiti pogon. Tijekom 2012. rashodi za rad vlastitog pogona su ostvareni u ukupnom iznosu 640.475,00 kn, a odnose se na rashode za plaće komunalnih djelatnika u iznosu 398.512,00 kn, održavanje javnih površina u iznosu 128.107,00 kn, gorivo u iznosu 72.003,00 kn, radnu odjeću u iznosu 18.425,00 kn, održavanje terenskih vozila u iznosu 12.399,00 kn, registraciju terenskih vozila u iznosu 10.535,00 kn, te druge rashode u iznosu 494,00 kn.

Vlastiti pogon je tijekom 2012., osim poslova održavanja nerazvrstanih cesta, koji su se odnosili na čišćenje snijega i održavanje raslinja uz ceste, obavljao i druge komunalne poslove (održavanje odvodnje atmosferskih voda u naseljima, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javnih površina i groblja). Prema obrazloženju zakonskog predstavnika, grad nije u mogućnosti iskazati rashode koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta. Kontrolu obavljenih radova provode stručni savjetnik za gospodarenje prostorom i voditelj vlastitog pogona.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima. S obzirom da dio poslova na održavanju nerazvrstanih cesta na području grada obavlja vlastiti pogon, predlaže se spomenutim programom iskazati i ukupna financijska sredstva potrebna za ostvarivanje programa, uključivo i sredstva potrebna za financiranje rashoda (za plaće zaposlenika i za materijalne troškove) vlastitog pogona. Predlaže se izvješće o izvršenju programa održavanja nerazvrstanim cestama sastaviti prema stvarno ostvarenim rashodima za održavanje nerazvrstanih cesta.

Grad Lipik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Lipik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada je 208,63 km², a obuhvaća 26 naselja sa 6 175 stanovnika. Grad Lipik pripada drugoj skupini područja od posebne državne skrbi. Na koncu 2012., u gradu Lipiku je bilo 19 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Lipika je 79,917 km, što čini 383,06 m/km². Od ukupno iskazanih 79,917 km nerazvrstanih cesta asfaltirano je 53,326 km, a makadamskih cesta je 26,591 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 19.486.626,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 288.656,00 kn ili 1,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.612,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada obavlja upravni odjel za graditeljstvo i komunalnu djelatnost.

Nalaz i preporuke

Grad Lipik je tijekom 2011. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, te izmjene odluke tijekom 2012. i 2013., kojima je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita i financiranje nerazvrstanih cesta na području grada, te poslovi nadzora nad tim cestama. Prema navedenoj odluci, nerazvrstana cesta je javna prometna površina koja se koristi za promet prema bilo kojoj osnovi i koja je pristupačna većem broju raznih korisnika, a nije razvrstana u javnu cestu u smislu posebnog propisa. Jedinствена baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području grada je ustrojena, a sadrži podatke o oznaci ceste, katastarskoj općini, broju katastarske čestice, duljini, te nazivu naselja.

Nerazvrstane ceste su upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi-grad Lipik. Prema obrazloženju grada, samo za jednu katastarsku općinu su usklađena stanja izgrađenosti nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama i u katastru, a nisu za ostale katastarske općine.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama grad Lipik je evidentirao vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 7.547.209,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja grada Lipika kao jedinice lokalne samouprave) i tijekom 2012., a navedena ulaganja su evidentirana i u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji po pojedinim cestama. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Grad Lipik je u svibnju 2011. donio Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora. Odlukom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta povjerava pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, a postupak izbora ponuditelja provodi se putem javnog natječaja ili prikupljanjem ponuda. Grad Lipik nije proveo postupak povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom Odlukom.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture u 2012., a u studenom 2012. izmjene Programa, kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 340.000,00 kn, a odnose se na rashode za održavanje makadamskih nerazvrstanih cesta (materijal za nasipanje za cijelo područje grada 1 000 m³ i prijevoz i planiranje agregata) u iznosu 180.000,00 kn, zimsko održavanje cesta i ulica (čišćenje snijega i posipanje solju i kamenim agregatom, te sol i kameni agregati) u iznosu 150.000,00 kn, te održavanje asfaltnih ulica (redovno održavanje asfaltnih zastora na ulicama i nerazvrstanim cestama) u iznosu 10.000,00 kn. Navedeni radovi financirat će se iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade, dijela zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, te drugih ostvarenih prihoda. Gradsko vijeće je u veljači 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 288.656,00 kn ili 84,9% planiranih rashoda. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda.

Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. u iznosu 288.656,00 kn se odnose na rashode za održavanje makadamskih nerazvrstanih cesta u iznosu 173.594,00 kn (od čega usluge prijevoza u iznosu 109.545,00 kn i nabava kamena i agregata u iznosu 64.049,00 kn), rad zimske službe u iznosu 113.092,00 kn, te horizontalnu signalizaciju u iznosu 1.970,00 kn. Radovi su obavljeni na temelju okvirnih sporazuma zaključenih prema propisima o javnoj nabavi. Kontrolu obavljenih radova provodi upravni odjel za graditeljstvo i komunalnu djelatnosti.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

Grad Pakrac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Pakrac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada je 358,00 km², a obuhvaća 42 naselja s 8 482 stanovnika. Grad Pakrac pripada drugoj skupini područja od posebne državne skrbi. Na koncu 2012., u gradu Pakracu je bilo 38 zaposlenika, od čega u komunalnoj službi šest zaposlenih. Tijekom 2012. na javnim radovima bilo je 37 zaposlenih.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Pakraca je 957,000 km, što čini 2 673,18 m/km². Od ukupno iskazanih 957,000 km nerazvrstanih cesta asfaltirano je 187,000 km, a makadamskih cesta je 770,000 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 19.268.637,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.382.612,00 kn ili 7,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.445,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada obavlja jedinstveni upravni odjel-odsjek za graditeljstvo i komunalne djelatnosti grada.

Nalaz i preporuke

Grad Pakrac je u srpnju 2009. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, te izmjene Odluke u ožujku 2011., kojom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita i financiranje nerazvrstanih cesta na području grada, te poslovi nadzora nad tim cestama. Prema navedenoj odluci, nerazvrstana cesta je javna prometna površina koja se koristi za promet prema bilo kojoj osnovi i koja je pristupačna većem broju raznih korisnika, a nije razvrstana u javnu cestu u smislu posebnog propisa. Jedinствена baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) djelomično je ustrojena (samo za nerazvrstane ceste na području grada), a sadrži podatke o oznaci ceste, nazivu ulice, te duljini ceste.

S obzirom da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama. Predlaže se do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelokupnu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su upisane u zemljišne knjige kao ceste, ulice i trgovi u vlasništvu grada. Uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da u pojedinim slučajevima stanje na terenu, zemljišnim knjigama i katastarskim evidencijama nije usklađeno, a grad Pakrac u skladu s financijskim mogućnostima i prioritetima provodi postupke usklađivanja podataka.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama grad Pakrac je evidentirao vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 16.705.990,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja grada Pakrac kao jedinice lokalne samouprave) i tijekom 2012. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Grad Pakrac nije ustrojio analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Grad Pakrac je 2005. donio Odluku o osnivanju vlastitog pogona koji obavlja poslove održavanja javnih površina, i to čišćenje prometnica u naselju, održavanja zelenih površina, uređaja za odvodnju oborinskih voda i fontana, te nabavu urbane opreme i sadnog materijala.

U ožujku 2011. grad Pakrac je donio Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti putem ugovora. Odlukom je utvrđeno se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, a postupak povjeravanja obavljanja komunalnih poslova se provodi putem javnog natječaja. Nakon provedenih javnih natječaja zaključeno je sedam ugovora (za nabavu materijala za nasipanje makadamskih cesta i poljskih putova, izvođenje radova na održavanju makadamskih cesta i poljskih putova, popravak donjeg stroja kolovoza u jednoj ulici, održavanje asfaltnih cesta i nogostupa, izradu vertikalne i horizontalne prometne signalizacije, isporuku soli, te održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima). Ugovori za nabavu materijala za nasipanje makadamskih cesta i poljskih putova, održavanje asfaltnih cesta i nogostupa, izradu vertikalne i horizontalne prometne signalizacije, nabavu soli i održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima su zaključeni na dvije godine. Ugovorene su jedinične cijene a obračun prema stvarno izvedenim radovima i nabavljenim količinama. Ugovorima nije utvrđena vrsta, opseg i dinamika izvođenja radova, a odlukom o odabiru ponuditelja je utvrđeno da se vrsta, opseg i dinamika poslova obavlja u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovore o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta s propisanim elementima, odnosno ugovorima utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, te zaključiti ugovore o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture i pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture u 2012., te izmjene Programa, kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 1.556.220,00 kn, a odnose se na redovno čišćenje javnih površina (pješačkih staza, prometnica i trgova) u iznosu 582.440,00 kn, uređenje i održavanje površina uz nerazvrstane ceste (bankine i cestovni pojasevi) u iznosu 248.780,00 kn, zimsku službu u iznosu 225.000,00 kn (od čega nabava soli i agregata za posipanje u iznosu 75.000,00 kn i rad stroja u iznosu 150.000,00 kn), čišćenje i iskop kanala sanaciju cijevnih propusta u iznosu 170.000,00 kn, sanaciju i održavanje nogostupa i nerazvrstanih cesta (asfaltiranje) u iznosu 151.213,00 kn, izvođenje radova na održavanju horizontalne prometne signalizacije u iznosu 78.679,00 kn, nabavu materijala za nasipanje cesta u iznosu 60.000,00 kn, sanaciju, ugradnju i održavanje u iznosu 30.000,00 kn, te prijevoz i razgrtanje materijala za nasipanje, izvođenje radova na održavanju vertikalne prometne signalizacije u iznosu 10.108,00 kn. Programom je planirano da vlastiti pogon obavlja poslove uređenja i održavanja površina uz nerazvrstane ceste (bankine i cestovni pojasevi) u iznosu 248.780,00 kn, redovitog čišćenja javnih površina (pješačkih staza, prometnica i trgova) u iznosu 582.440,00 kn, te sanaciju, ugradnju i održavanje u iznosu 30.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta planirano je financirati iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama. Gradsko vijeće je u veljači 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstane ceste ostvareni u iznosu 1.382.612,00 kn ili 88,8% planiranih rashoda. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda.

Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. u iznosu 1.382.612,00 kn se odnose na rashode za redovno čišćenje nerazvrstanih cesta i javnih površina u iznosu 526.766,00 kn, uređenje i održavanje površina uz nerazvrstane ceste (bankine i cestovni pojas) u iznosu 278.780,00 kn, nabavu i ugradnju materijala za nasipanje i održavanje makadamskih cesta i poljskih putova u iznosu 192.154,00 kn, sanaciju i održavanje nerazvrstanih cesta i nogostupa u iznosu 151.213,00 kn, rad zimske službe u iznosu 144.912,00 kn, te horizontalnu i vertikalnu signalizaciju u iznosu 88.787,00 kn. Radovi na horizontalnoj i vertikalnoj signalizaciji, sanaciji i održavanju nerazvrstanih cesta i nogostupa, zimskom održavanju nerazvrstanih cesta, te nabavi i ugradnji materijala za nasipanje i održavanje makadamskih cesta i poljskih putova u ukupnom iznosu 577.066,00 kn obavljeni su na temelju zaključenih ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Vlastiti pogon obavio je radove na održavanju nerazvrstanih cesta u ukupnoj vrijednosti 805.546,00 kn, a odnose se na radove na uređenju i održavanju površina uz nerazvrstane ceste (bankine i cestovni pojas) u iznosu 278.780,00 kn i redovnog čišćenja nerazvrstanih cesta i javnih površina u iznosu 526.766,00 kn. Kontrolu izvedenih radova obavlja stručni suradnik za infrastrukturu, a o provedenoj kontroli sastavljeni su zapisnici.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Grad Pleternica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Pleternica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada je 198,13 km², a obuhvaća 38 naselja s 11 286 stanovnika. Na koncu 2012., u gradu Pleternica je bilo sedam zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Pleternica je 130,000 km (bez putova), što čini 656,13 m/km². Od ukupno iskazanih 130,000 km nerazvrstanih cesta asfaltirano je 78,000 km, a makadamskih cesta je 52,000 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 27.810.361,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 71.752,00 kn ili 0,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 552,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada obavlja upravni odjel za komunalni sustav, prostorno uređenje i građenje grada.

Nalaz i preporuke

Interni akt o nerazvrstanim cestama u smislu odredbi Zakona o cestama, kojim se uređuje upravljanje, održavanje, izgradnja, financiranje i zaštita nerazvrstanih cesta, nije donesen. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području grada nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama. Predlaže se, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao putovi-dobro u općoj upotrebi, a stanja izgrađenosti nerazvrstanih cesta su djelomično usklađena u zemljišnim knjigama i u katastru.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama grad Pleternica je evidentirao vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 10.726.297,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja grada Pleternica kao jedinice lokalne samouprave) i tijekom 2012. Ova ulaganja su evidentirana i u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji po pojedinim cestama. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Grad Pleternica je u prosincu 2009. donio Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjeravaju trgovačkom društvu u vlasništvu grada. Grad Pleternica je u veljači 2012. s trgovačkim društvom zaključio ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta na području grada tijekom 2012. i o zimskom održavanju cesta.

Gradsko vijeće je donijelo Program i izmjene Programa održavanja komunalne infrastrukture u 2012., kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 163.000,00 kn i za zimsko održavanje cesta u iznosu 40.000,00 kn. Programom je planirano da će rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta biti financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i naknade za grobna mjesta. Program ne sadrži opis i opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 64.656,00 kn ili 31,8% planiranih rashoda, a odnose se na zimsko održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 35.430,00 kn i na održavanje prometnica u iznosu 29.226,00 kn. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni za 2012. u ukupnom iznosu 71.752,00 kn, a odnose se na rad zimske službe u iznosu 35.430,00 kn, prijevoz materijala za nasipanje cesta u iznosu 17.756,00 kn, rad radnog stroja na uređenju putova u iznosu 10.754,00 kn, te uređenje cesta prema poslovnoj zoni u iznosu 7.812,00 kn. Tijekom 2012. trgovačko društvo u vlasništvu grada Pleternica je obavilo radove u ukupnom iznosu 36.334,00 kn, a odnose se na uslugu zimskog održavanja cesta na području grada u iznosu 26.259,00 kn, te rad radnog stroja na uređenju putova u iznosu 10.075,00 kn. Radovi u iznosu 17.756,00 kn su obavljeni na temelju ugovora zaključenih prema propisima o javnoj nabavi, a odnose se na prijevoz rasutog tereta. Radovi u iznosu 9.171,00 kn su nabavljeni na temelju narudžbenice, a odnose se na uslugu čišćenja snijega.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavati nerazvrstane ceste u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

Grad Požega

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Požega kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada je 133,91 km², a obuhvaća 31 naselje s 26 403 stanovnika. Na koncu 2012., u gradu Požegi je bilo 63 zaposlenika, od toga su 35 službenika, jedan namještenik i 27 zaposlenika na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Požege je 177,337 km, što čini 1 324,30 m/km². Od ukupno iskazanih 177,337 km nerazvrstanih cesta 66,650 km preuzeto je od Županijske uprave za ceste.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 66.842.428,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 2.769.211,00 kn ili 4,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 15.615,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada obavlja upravni odjel za komunalne djelatnosti i gospodarenje.

Nalaz i preporuke

Interni akt o nerazvrstanim cestama u smislu odredbi Zakona o cestama, kojim se uređuje upravljanje, održavanje, izgradnja, financiranje i zaštita nerazvrstanih cesta, nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) sadrži podatke o nazivu i duljini ulica, a ne sadrži podatke o broju katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, te površini. Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao putovi-društveno vlasništvo-javno dobro (k.o. Požega ZK uložak broj 5405). Podaci o nerazvrstanim cestama u katastarskim evidencijama, zemljišnim knjigama i stvarno izgrađenim cestama nisu usklađeni, odnosno ceste nisu evidentirane u katastru, stanje na terenu ne odgovara stanju u katastru, ceste ili dio ceste u zemljišnim knjigama upisane su na fizičke osobe, nisu formirane čestice ceste, nemaju lokacijske dozvole, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u tijeku, a dinamika uknjižbe nerazvrstanih cesta na području grada ovisiti će o prirodi navedenih problema.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Predlaže se nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama grad Požega je evidentirao vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 485.986.427,00 kn, a odnosi se na ulaganja tijekom prethodnih godina (od konstituiranja grada Požege kao jedinice lokalne samouprave) i tijekom 2012. u iznosu 73.017.463,00 kn i na ceste preuzete od Županijske uprave za ceste u iznosu 412.968.964,00 kn. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta ustrojena je za ceste preuzete od Županijske uprave za ceste u vrijednosti 412.968.964,00 kn, a za druge nerazvrstane ceste na području grada Požege u vrijednosti 73.017.463,00 kn nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Grad Požega je u rujnu 2009. i u srpnju 2010. donio Odluku i izmjenu Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora prema kojoj se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta mogu povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi na temelju pisanog ugovora ako odlukom gradonačelnika nije povjereno trgovačkom društvu u većinskom vlasništvu grada. Odlukom je utvrđeno da se postupak povjeravanja obavljanja komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi prikupljanjem ponuda ako je planirana godišnja vrijednost radova do 300.000,00 kn, odnosno javnim natječajem ako je planirana godišnja vrijednost radova veća od 300.000,00 kn, a opseg poslova se određuje programom održavanja komunalne infrastrukture i troškovnika izrađenih na temelju navedenog programa. U skladu s navedenom odlukom, u 2012. su provedeni postupci javnog natječaja i zaključeni ugovori o povjeravanju komunalnih poslova za obavljanje radova na održavanju kolnika od kamenog materijala i održavanju horizontalne signalizacije za 2012. Ugovorene su jedinične cijene, a obračun radova prema stvarno izvedenim količinama radova.

Grad Požega je s trgovačkim društvom u suvlasništvu grada Požege zaključio ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u gradu i prigradskim naseljima i održavanju vertikalne i svjetlosne signalizacije i ugovor o zimskom održavanju nerazvrstanih cesta na području grada na temelju Odluke. Ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u gradu i prigradskim naseljima i održavanju vertikalne i svjetlosne signalizacije zaključen je u ožujku 2011. za razdoblje od pet godina. Ugovorene su jedinične cijene pojedinih radova, a obavljanje radova prema stvarnim potrebama, naputcima i nalogima grada, a obračun radova prema stvarno izvedenim količinama radovima. Ugovor o obavljanju poslova zimskog održavanja nerazvrstanih cesta zaključen je u rujnu 2010. za razdoblje od četiri godine.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo je Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te u lipnju i prosincu 2012. izmjene Programa, kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 4.750.000,00 kn (od čega za održavanje prometnica u iznosu 3.350.000,00 kn, rad zimske službe u iznosu 700.000,00 kn, održavanje mostova 350.000,00 kn, horizontalnu, vertikalnu i svjetlosnu signalizaciju u iznosu 250.000,00 kn, te održavanje potpornih zidova i ograda u iznosu 100.000,00 kn), a financirat će se iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade. Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstane ceste ostvareni u iznosu 2.769.211,00 kn ili 58,3% planiranih rashoda. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i prihoda od pomoći.

Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. u iznosu 2.769.211,00 kn se odnose na rashode za održavanje prometnica u iznosu 1.381.429,00 kn, zimsku službu u iznosu 695.566,00 kn, održavanje mostova u iznosu 341.820,00 kn, horizontalnu, vertikalnu i svjetlosnu signalizaciju u iznosu 250.882,00 kn, te održavanje potpornih zidova i ograda u iznosu 99.514,00 kn.

Radove u ukupnom iznosu 1.104.070,00 kn je obavilo trgovačko društvo u suvlasništvu grada Požega (radovi na održavanju prometnica u iznosu 293.604,00 kn, zimsko održavanje cesta u iznosu 695.566,00 kn, te radovi na održavanju vertikalne i svjetlosne signalizacije u iznosu 114.900,00 kn). Radovi na održavanju kolnika od kamenog materijala i održavanju horizontalne signalizacije u iznosu 628.618,00 kn su obavljani u skladu sa zaključenim ugovorima o povjeravanju komunalnih poslova. Radovi na popravku dvije ulice, održavanju prometnica u gradu i prigradskim naseljima, te održavanju mostova u ukupnom iznosu 889.227,00 kn su obavljani na temelju ugovora zaključenih prema propisima o javnoj nabavi. Tijekom 2012. radovi na popravku drvenih mostova, izradi potpornog zida i zaštitne ograde, provođenje stručnog nadzora nad izvođenjem radova u iznosu 147.296,00 kn su obavljani na temelju narudžbenica i ispostavljenih računa, bez zaključivanja ugovora. Nadzor nad radovima provodili su ovlaštene inženjeri (pri složenijim radovima) i djelatnici Upravnog odjela za komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

Općina Brestovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Brestovac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine je 279,53 km², a obuhvaća 48 naselja s 3 752 stanovnika. Na koncu 2012., u općini Brestovac je bilo šest zaposlenika, od toga tri komunalna radnika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Brestovac je 53,000 km, što čini 189,60 m/km². Od ukupno iskazanih 53,000 km nerazvrstanih cesta asfaltirano je 23,000 km, a makadamskih cesta je 30,000 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 4.865.053,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 379.996,00 kn ili 7,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.170,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

Interni akt o nerazvrstanim cestama u smislu odredbi Zakona o cestama, kojim se uređuje upravljanje, održavanje, izgradnja, financiranje i zaštita nerazvrstanih cesta, nije donesen. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području općine nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama. Predlaže se do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao poljski i mjesni putovi-društveno vlasništvo u općoj upotrebi.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina je evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 5.300.363,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja općine Brestovac kao jedinice lokalne samouprave). Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Brestovac nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općina Brestovac je u rujnu 2011. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se komunalni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta mogu povjeriti pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, a opseg i cijena komunalnih poslova odredit će se Programom održavanja komunalne infrastrukture. Općina Brestovac nije provela postupak povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom Odlukom.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te u ožujku i prosincu 2012. izmjene Programa, kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 390.000,00 kn, i to za rad zimske službe u iznosu 135.000,00 kn, za saniranje i nasipanje makadamskih cesta kamenim materijalom s razastiranjem na cijelom području općine u iznosu 120.000,00 kn, za sanaciju asfaltnog kolnika i udarnih rupa u iznosu 75.000,00 kn, održavanje odvodnih kanala, propusta, mostova u iznosu 50.000,00 kn, te druge rashode vezane za održavanje cesta u iznosu 10.000,00 kn. Programom je planirano da će rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta biti financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Općinsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 379.996,00 kn ili 97,4% planiranih rashoda. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda.

Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. u iznosu 379.996,00 kn se odnose na rashode za rad zimske službe u iznosu 134.052,00 kn, saniranje i nasipanje makadamskih cesta kamenim materijalom s razastiranjem na cijelom području općine u iznosu 119.701,00 kn, sanaciju asfaltnog kolnika i udarnih rupa u iznosu 69.993,00 kn, održavanje odvodnih kanala, propusta, mostova u iznosu 50.269,00 kn, te druge rashode održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 5.981,00 kn (nabava obavijesnih tabli-zabrana odlaganja otpada). Radovi na sanaciji asfaltnog kolnika i udarnih rupa, sanaciji i nasipanju makadamskih cesta kamenim materijalom s razastiranjem na cijelom području općine, održavanju odvodnih kanala, propusta, mostova, te zimskom održavanju nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 374.015,00 kn su obavljani su na temelju ugovora zaključenih prema propisima o javnoj nabavi.

Rashodi za nabavu obavijesnih tabli (zabrana odlaganja otpada) u iznosu 5.981,00 kn su obavljani na temelju narudžbenica. Nadzor nad izvođenjem radova provodi zaposlenik općine (voditelj odsjeka za komunalne poslove), a za složenije radove i usluge investicijskog održavanja nadzor provodi ovlašteni nadzorni inženjer.

Općina Čaglin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Čaglin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine je 179,00 km², a obuhvaća 31 naselje s 2 691 stanovnika. Općina Čaglin pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Na koncu 2012., u općini Čaglin je bilo pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Čaglin je 48,210 km (bez putova), što čini 269,33 m/km². Od ukupno iskazanih 48,210 km nerazvrstanih cesta asfaltirano je 12,340 km, a makadamskih cesta je 35,870 km.

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 4.636.971,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 753.204,00 kn ili 16,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 15.623,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

Interni akt o nerazvrstanim cestama u smislu odredbi Zakona o cestama, kojim se uređuje upravljanje, održavanje, izgradnja, financiranje i zaštita nerazvrstanih cesta, nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) sadrži podatke o nazivu i duljini ulica, a ne sadrži podatke o broju katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, te površini.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao putovi i ulice-društveno vlasništvo u općoj upotrebi-javno dobro, a podaci o nerazvrstanim cestama u katastarskim evidencijama, zemljišnim knjigama i stvarno izgrađenim cestama nisu usklađeni.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Čaglin je evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 1.553.548,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste (izgradnja ceste u industrijskoj zoni) tijekom prethodnih godina (od konstituiranja općine Čaglin kao jedinice lokalne samouprave). Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Čaglin nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općina Čaglin je u rujnu 2005. donijela Odluku o osnivanju trgovačkog društva, a u siječnju 2012. je s društvom zaključen ugovor o povjeravanju komunalnih poslova. Ugovoreno je obavljanje poslova sanacije divljih deponija, održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje poljskih putova na području općine, cijena sata radnog stroja (bagera), obračun prema stvarno izvedenim radovima, a ugovor je zaključen na dvije godine. Ugovor ne sadrži opseg (količinu) radova koji će se obavljati, a tijekom 2012. trgovačko društvo je obavljalo radove razgrtanja kamena na nerazvrstanim cestama i poljskim putovima radnim strojem (bagerom).

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture i pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene Programa, kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 295.000,00 kn, a odnose se na rashode za redovno održavanje nerazvrstanih cesta (nasipanje kamena na makadamskim cestama) u iznosu 160.000,00 kn i za nasipanje poljskih putova u iznosu 135.000,00 kn. Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama. Rashode za redovno održavanje nerazvrstanih cesta planirano je financirati iz ostvarenih prihoda od šumskog doprinosa i prihoda od zakupa poljoprivrednog zemljišta. Općinsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. obavljani u ukupnom iznosu 272.092,00 kn ili 92,2% planiranih rashoda, a odnose se na redovno održavanje odnosno nasipanje kamena na makadamskim cestama u iznosu 137.633,00 kn (usluga rada bagera na održavanju makadamskih cesta u iznosu 55.366,00 kn, asfaltiranje odvojka u iznosu 43.205,00 kn, nabava i prijevoz kamena u iznosu 26.060,00 kn, postavljanje čeličnih ploča na mostu u iznosu 8.716,00 kn i betonske cijevi u iznosu 4.286,00 kn) i održavanje poljskih putova u iznosu 134.458,00 kn. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od šumskog doprinosa i pomoći.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni za 2012. u ukupnom iznosu 753.204,00 kn, a odnose se na usluge rada bagera na sanaciju nerazvrstanih cesta u iznosu 610.433,00 kn, održavanje makadamskih cesta u iznosu 55.366,00 kn, čišćenje snijega u iznosu 48.343,00 kn, nabavu i prijevoz kamena u iznosu 26.060,00 kn, postavljanje čeličnih ploča na mostu u iznosu 8.716,00 kn, te betonske cijevi i agregata u iznosu 4.286,00 kn.

Radove u ukupnom iznosu 103.709,00 kn je obavilo trgovačko društvo u vlasništvu općine Čaglin (usluga rada građevinskog stroja u iznosu 55.366,00 kn i usluga čišćenja snijega 48.343,00 kn). Radovi na sanaciji nerazvrstanih cesta za nabavu i prijevoz kamena u ukupnom iznosu 636.493,00 kn (sanacija nerazvrstanih cesta 610.433,00 kn i nabava i prijevoz kamena 26.060,00 kn) su obavljani na temelju ugovora zaključenih prema propisima o javnoj nabavi. Kontrolu obavljenih poslova obavlja zamjenik načelnika.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Predlaže se izvješće o izvršenju programa održavanja nerazvrstanim cestama sastaviti prema stvarno ostvarenim rashodima za održavanje nerazvrstanih cesta.

Općina Jakšić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Jakšić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine je 43,70 km², a obuhvaća deset naselja s 4 020 stanovnika. Na koncu 2012., u općini Jakšić je bilo šest zaposlenika, od toga je jedan komunalni djelatnik (radi na održavanju groblja i javnih površina).

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Jakšić je 105,250 km, što čini 2 408,47 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.428.285,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 199.706,00 kn ili 5,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.897,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

Općina Jakšić je donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija i izgradnja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad tim cestama na području općine. Prema navedenoj odluci, nerazvrstana cesta je površina koje se koristi po bilo kojoj osnovi i koja je pristupačna većem broju raznih korisnika, a nije razvrstana u jedno od kategorija javnih cesta. Jedinствена baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području općine nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao putovi i ulice-društveno vlasništvo u općoj upotrebi.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Jakšić je evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 161.640,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja općine Jakšić kao jedinice lokalne samouprave). Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Jakšić nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općina Jakšić je u prosincu 2011. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora. Općina Jakšić nije provela postupak povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom Odlukom.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture u 2012. i u prosincu 2012. izmjene Programa, kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 150.100,00 kn (redovno održavanje nerazvrstanih makadamskih cesta ukupne duljine oko 4 km). Programom je planirano da će se rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta financirati iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade, šumskog doprinosa, prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta, te drugih proračunskih prihoda. Općinsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. obavljani u ukupnom iznosu 150.088,00 kn ili 100,0% planiranih rashoda, a financirani su iz sredstava komunalne naknade.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni za 2012. u ukupnom iznosu 199.706,00 kn, a odnose se na rashode za redovno održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 150.088,00 kn i za rad zimske službe u iznosu 49.618,00 kn. Radovi su obavljani na temelju ugovora zaključenih prema propisima o javnoj nabavi. Nadzor nad izvođenjem radova provodi komunalni redar.

Državni ured za reviziju predlaže sve poslove održavanja nerazvrstanih cesta u cijelosti planirati godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture. Predlaže se obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

Općina Kaptol

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Kaptol kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine je 90,00 km², a obuhvaća deset naselja s 3 449 stanovnika. Na koncu 2012., u općini Kaptol je bilo osam zaposlenika, od toga su tri zaposlenika u vlastitom komunalnom pogonu.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kaptol je 227,293 km, što čini 2 525,48 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 4.240.659,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 110.435,00 kn ili 2,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 486,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

Interni akt o nerazvrstanim cestama u smislu odredbi Zakona o cestama, kojim se uređuje upravljanje, održavanje, izgradnja, financiranje i zaštita nerazvrstanih cesta, nije donesen. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području općine nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama. Predlaže se, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao društveno vlasništvo u općoj upotrebi-putovi. Općina Kaptol je u svibnju 2013. zemljišnoknjižnom odjelu uputila dopis kojim će se u skladu s dostavljenim vlasničkim listovima i očitovanjima Županijske uprave za ceste Požeško-slavonske županije, Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. provesti upis vlasništva općine Kaptol na nerazvrstanim cestama u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Kaptol je evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 73.200,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja općine Kaptol kao jedinice lokalne samouprave). Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Kaptol nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općina je u 2010. donijela Odluku o osnivanju vlastitog pogona. Odlukom je utvrđeno da vlastiti pogon obavlja poslove održavanja javnih površina, nerazvrstanih cesta i groblja, te tržnica na malo. U studenome 2011. općina Kaptol je donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je utvrđeno da se održavanje nerazvrstanih cesta može povjeriti na temelju pisanog ugovora, a da vlastiti pogon obavlja poslove održavanja nerazvrstanih cesta u vrijeme zime, te košnju cestovnih jaraka. Prema navedenoj Odluci, općina Kaptol nije provela postupak povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju pisanog ugovora.

Općinsko vijeće donijelo je Program održavanja komunalne infrastrukture u 2012. prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 125.000,00 kn, a odnose se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta u deset naselja u iznosu 120.000,00 kn i za rad zimske službe u iznosu 5.000,00 kn. Programom je planirano da će se rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta financirati iz ostvarenih prihoda komunalne naknade, šumskog doprinosa i drugih proračunskih sredstava. Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture.

Općinsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. obavljani u ukupnom iznosu 110.435,00 kn ili 88,3% planiranih rashoda. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade.

Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. u ukupnom iznosu 110.435,00 kn odnose se na nabavu tucanika, kamena, usluge radnih strojeva na razgrtanju kamena i tucanika, nabavu znakova i betonskih cijevi u iznosu 95.183,00 kn i za strojno čišćenje snijega u iznosu 15.252,00 kn.

Radovi na održavanju nerazvrstanih cesta i poljskih putova na području općine Kaptol u ukupnom iznosu 88.473,00 kn su obavljani na temelju ugovora zaključenih prema propisima o javnoj nabavi. Rashodi za nabavu betonskih cijevi i strojno čišćenje snijega u iznosu 21.962,00 kn su ostvareni na temelju ispostavljenih narudžbenica i računa, bez zaključivanja ugovora. Kontrolu obavljenih radova obavlja voditelj odsjeka za komunalno gospodarstvo i gospodarenje prostorom.

Osim navedenih radova, radove na održavanju nerazvrstanih cesta obavljao je i vlastiti pogon. Tijekom 2012. rashodi za rad vlastitog pogona su ostvareni u ukupnom iznosu 200.724,00 kn, a odnose se na rashode za zaposlene komunalne djelatnike u iznosu 142.429,00 kn, motorni benzin i gorivo u iznosu 38.412,00 kn, tekuće održavanje opreme i postrojenja u iznosu 16.486,00 kn, te radnu i zaštitnu odjeću i obuču u iznosu 3.397,00 kn. Općina Kaptol nije u mogućnosti iskazati rashode koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, a tijekom 2012. vlastiti pogon je obavio poslove čišćenja snijega, održavanja zelenog pojasa uz cestu i održavanja groblja.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. S obzirom da dio poslova na održavanju nerazvrstanih cesta na području općine obavlja vlastiti pogon, predlaže se spomenutim programom iskazati i ukupna financijska sredstva potrebna za ostvarivanje programa, uključivo i sredstva potrebna za financiranje rashoda (za plaće zaposlenika i za materijalne troškove) vlastitog pogona.

Općina Velika

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Velika kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine je 154,00 km², a obuhvaća 24 naselja s 5 605 stanovnika. Na koncu 2012., u općini Velika je bilo sedam zaposlenika, od toga je jedan zaposlenik komunalni redar.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Velika je 49,800 km, što čini 323,38 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 10.190.927,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 227.127,00 kn ili 2,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 4.561,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

Interni akt o nerazvrstanim cestama u smislu odredbi Zakona o cestama, kojim se uređuje upravljanje, održavanje, izgradnja, financiranje i zaštita nerazvrstanih cesta, nije donesen. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na području općine nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama. Predlaže se, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Nerazvrstane ceste su u zemljišne knjige upisane kao putovi i ceste-društveno vlasništvo-u općoj upotrebi, a podaci o nerazvrstanim cestama u katastarskim evidencijama, zemljišnim knjigama i stvarno izgrađenim cestama nisu usklađeni.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Velika je evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 5.198.370,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom prethodnih godina (od konstituiranja općine Velika kao jedinice lokalne samouprave) i tijekom 2012. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Velika nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općina Velika je u ožujku 2007. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta mogu povjeriti pravnim ili fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora. Odlukom je utvrđeno da se postupak povjeravanja obavljanja komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi prikupljanjem ponuda ako je planirana godišnja vrijednost radova do 200.000,00 kn, odnosno javnim natječajem ako je planirana godišnja vrijednost radova veća od 200.000,00 kn. U skladu s navedenom odlukom, zaključeni su ugovori o povjeravanju komunalnih poslova za zimsko održavanje nerazvrstanih cesta i za održavanje nerazvrstanih cesta (dovoz i nasipanje otpadnog kamena i tucanika na nerazvrstanim cestama) u 2012. Ugovorene su jedinične cijene, obračun radova prema stvarno izvedenim količinama, a ugovori su zaključeni na godinu dana (za obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta) odnosno za zimske sezone.

Općinsko vijeće je donijelo Program i izmjene Programa održavanja komunalne infrastrukture u 2012. prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u ukupnom iznosu 500.000,00 kn, a odnose se na rashode za održavanje (nasipanje) nerazvrstanih cesta i poljskih putova u iznosu 300.000,00 kn, a za zimsko održavanje cesta u iznosu 200.000,00 kn. Programom je planirano da će se rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta financirati iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade i drugih ostvarenih prihoda proračuna. Program ne sadrži opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture.

Općinsko vijeće je u ožujku 2013. usvojilo izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. obavljani u ukupnom iznosu 244.471,00 kn ili 48,9% planiranih rashoda, a prema podacima iz poslovnih knjiga rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 227.127,00 kn. Obavljeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta su financirani iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni za 2012. u ukupnom iznosu 227.127,00 kn, od čega se na rad zimske službe odnosi 119.757,00 kn, nasipanje poljskih putova i makadamskih cesta 63.101,00 kn, te nasipanje cesta 44.269,00 kn. Radovi na održavanju nerazvrstanih cesta i zimskom održavanju nerazvrstanih cesta u iznosu 151.832,00 kn obavljani su na temelju zaključenih ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Rashodi za nabavu kamena i tucanika, te usluge rada strojeva u ukupnom iznosu 65.294,00 kn su ostvareni na temelju narudžbenica i ispostavljenih računa. Kontrolu obavljenih radova i izvršenih usluga provodi komunalni redar o čemu su sastavljena završna izvješća.

Državni ured za reviziju predlaže izvješće o izvršenju programa održavanja nerazvrstanim cestama sastaviti prema stvarno ostvarenim rashodima za održavanje nerazvrstanih cesta. Predlaže se obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA

Jedinice lokalne samouprave odgovorne su za održavanje nerazvrstanih cesta na svom području. Državni ured za reviziju ocjenjuje da održavanje nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije nije dovoljno učinkovito. Revizijom održavanja nerazvrstanih cesta utvrđene su nepravilnosti i propusti koje je potrebno otkloniti kako bi se povećala učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta. Zbog navedenog se predlaže:

- donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama,
- do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta,
- poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave,
- u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama,
- donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture,
- u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima,
- izvješće o izvršenju programa održavanja nerazvrstanim cestama sastaviti prema stvarno ostvarenim rashodima za održavanje nerazvrstanih cesta,

- s obzirom da dio poslova na održavanju nerazvrstanih cesta na području općine obavlja vlastiti pogon, predlaže se spomenutim programom iskazati i ukupna financijska sredstva potrebna za ostvarivanje programa, uključivo i sredstva potrebna za financiranje rashoda (za plaće zaposlenika i za materijalne troškove) vlastitog pogona,
- obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave Požeško-slavonske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito.

Općina Brestovac je u očitovanju navela da je tijekom obavljanja revizije donijela odluku o nerazvrstanim cestama, a grad Požega da će u idućem proračunskom razdoblju usvojiti akt o nerazvrstanim cestama. Dvije lokalne jedinice (grad Lipik i općina Velika) navode da će nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada odnosno općine, a dvije lokalne jedinice (općine Brestovac i Velika) su navele da su u tijeku geodetske i katastarske izmjere nerazvrstanih cesta radi usklađivanja podataka o stvarno izgrađenim nerazvrstanim cestama u katastarskim evidencijama i zemljišnim knjigama. Općina Kaptol navodi da je proveden upis nerazvrstanih cesta kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo za četiri katastarske općine, a u tijeku je za jednu. Grad Pleternica i općina Čaglin će ustrojiti jedinstvene baze podataka, a grad Požega će dopuniti jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama podacima o broju katastarske čestice, nazivu katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta i površini nakon rješavanja imovinsko-pravnih odnosa.

Dvije jedinice lokalne samouprave (grad Lipik i općina Čaglin) će ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, grad Pleternica će ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, a grad Požega će analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta urediti nakon formiranja jedinstvene baze podataka. Gradovi Lipik i Pleternica su navele da će evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.